

ВЪПРОСЪТ НЕ Е НЯКОЙ ДА МИ ГАЛИ УХОТО С „Г-Н МИНИСТЪР”

Стефан Данаилов вече тридесет години е един от водещите актьори на Народния театър “Иван Вазов”. Кавалер е на най-голямата награда за принос в българската култура – орден “Стара планина”, а за 2002 г. получи Държавната награда за изключителен принос в българската култура – “Паисий Хилендарски”. През 2006 г. е удостоен с ордена “Звезда на италианската солидарност”, с Големия кръст на Ордена на датското знаме и с френския Орден за изкуство и литература. Професор е в НАТФИЗ, води клас по актьорско майсторство.

Стефан Данаилов участва активно в обществения и политическия живот на страната. От 2001 г. е депутат в 39-то Народно събрание като представител на Коалиция за България и председател на Комисията по култура.

Като председател на Комисията по култура в 39-то Народно събрание успя да стане гарант за приемането и влизането в действие на редица законопроекта като Закон за филмовата индустрия, Закон за авторското право, Закон за оптичните носители, Закон за народните читалища, Закон за ордените и медалите, поправки в данъчните закони, облекчаващи дарители и спомоществователи в сферата на културата и образованието, в Закона за народната просвета, в Закона за висшето образование.

От 16 август 2005 г. е министър на културата.

-
- **Г-н министър, професор Данаилов, след като се прие отдавна чакания от културните дейци закон за меценатството, не се наблюдава особен интерес от страна на фирмите и бизнесмените да финансират културата. Какво трябва да се направи, за да станат по-отзивчиви фирмите и частните бизнесмени за меценатството?**
 - Вие знаете, че за този закон се говореше години наред. Беше плод на политическо решение да има такъв закон. Самият аз очаквах да има по-добри резултати. И действително Комисията по култура в 40-то Народно събрание много работи върху закона. Бяха направени доста поправки, макар че в основата беше същият, който бяха предложили колегите от Новото време. Практически той започна да действа от юни, когато беше изготвена и останалата част от правилника за работата и документацията, необходима да се предостави за евентуалните меценати или за посредниците. Общо взето бройката е много малка. Очакванията бяха по други. Аз твърдя, че институтите от второстепенните разпоредители, като театри, галерии или музеи, работят повече с рекламни договори. В момента подготвяме една брошура с по-обширни и точни разяснения какви са преференциите за меценатите.
 - **Това не ви ли навежда към мисълта, че българските бизнесмени не са подготвени да бъдат меценати? Тоест те не вярват, че културата е най-добрата инвестиция?**
 - Аз не бива да ги подозирам, защото в същото време с рекламни договори действително се подпомага културата. От десет години работя с една група спомоществователи за Пловдивския фестивал и в резултат една солидна сума бе отпусната за „Сцена на кръстопът”.

- **Вие поехте и благородната мисия да популяризирате българската култура в чужбина. Успяхте ли да разкриете нови български културни институти зад граница?**
- Първо, за да има такива културни центрове, трябва да има спогодби между съответните държави. Второ, както знаете, това е свързано с финанси. Тази година ние разкрихме културния институт в Скопие. Това е предишно решение, но през изтеклата година беше направен конкурсът, директорът беше назначен, беше намерена сградата и вече е въпрос на дни да изпратим и сътрудник. Има още много идеи - една от тях е да открием културен институт в Брюксел, но това няма да стане тази година. Моите разговори с министър Ивайло Калфин са именно на тази база: в новата сграда, която ще бъде купена, да бъде обособена една част за културен институт, с помещение, където може да се направи поне една експозиция. Такава възможност има, но не е подписана още спогодбата. Защо говоря за сгради? Ние нямаме наша собственост. Практически това е много важно, защото един наем изисква много средства. В Прага културният център се помещава в нашето училище. От друга страна в Братислава Българският културен център е разположен на много добро място, има площ, предоставя ни се и възможност за преговори с общинското ръководство на града, за да се купи помещението, но веднага изниква въпроса с какви пари? Нямаме проблем в Полша, но в Германия сме под наем. Не крия, че една известна част от тези бивши помещения бяха продадени през годините и затова сега държавата трябва да плаща наеми. Убеден съм, че присъствието на български културен център не е само за българската диаспора, а и за повишаване на активното общуване с населението на съответната държава. Така се получава по-голяма информация за нас. Нямаме все още възможностите на големите културни институти – Гьоте, Сервантес, френския, английския. Засега такава възможност се открива само в Атина, тъй като сградата на старото ни посолство е българска и е свободна. Мисля, че би могло със съвместните усилия на министерството и на частния бизнес, който има интерес, да стигнем до идеи за съвместни действия по стопанисването и развитието на тази материална база.
- **Възприемат ли бизнесмените културата като най-добрата инвестиция?**
- „Най-добрата инвестиция” - трудно е да отговоря. Много неща се решават с помощта на бизнеса и частните спонсори. Аз не крия, че търся такива контакти, тъй като финансовите възможности на министерството за осигуряването на ведомствата са ограничени. Много от това, което заварих от паметници на култура съществува, но е в много тежко състояние. Ние имаме огромна база, но от 15 години част от нея е напълно занемарена и търсим допълнителни средства от частни спонсори, за да я възстановим.
- **Вие приоритетно защитавате само театрите?**
- Напротив, ако погледнете това, което основно правим като капиталови разходи, са музикалните формации. Оперетата беше в трагично състояние, учудващо е как не е била затворена от ХЕИ. Започнахме ремонта с 1 800 000, а вече са похарчени 2 900 000 лв. за довършването

му. В операта са инвестирани 1 900 000 лв. на първа фаза, а там има и втора, и трета. Предстои и честване на стогодишнина от създаването ѝ.

- **В коя от многостранните ви дейности намирате най-много себе си?**
- Сега на преден план е работата ми като министър. И въпросът не е в това някой да ми гали ухото с обръщението: „Г-н министър” и няма как да не се усмихвам, защото някои неща зависят и от мене. Като председател на Комисията по култура усещах проблемите, но това, което заварих тук в първите месеци, изискваше да подредим и да изясним кои са приоритетите с паметниците на културата и тези, свързани с живото изкуство. Бюджетът за културата все още не е достатъчен, но аз съм сигурен, че в следващите години парите ще се увеличават, така че ние можем да свършим основната работа. Желанието ни е да ремонтираме голяма част от националните паметници на културата. Важно е правилното изразходване на средствата за нови обекти, а от друга страна - паралелно ще възстановяваме базата, защото в нея влизат над 58 структури – театри, опери, филхармонии. Освен това не престава и битката за всеки лев за киното, тъй като законът, който приехме в предишното Народно събрание, вече действа. Но винаги са малко по-малко средствата, отпуснати по закон. А има много неща, които трябва първа да се построят. Филмоохранилището е един голям проблем. Продължава и битката за оцеляване на имотите, които има министерството на културата. Ние не крием, че ще направим опит за първата концесия в сферата на културата, която не е свързана с паметниците на културата. Ако не се намеси частният бизнес и не намери своя интерес, ние трудно ще изградим нещо ново.
- **Как успявате да се превъплъщавате от една в друга дейност?**
- Превъплъщавам се като: „Стой, та гледай!” Проблемът е в това, че много по-рядко виждам студентите си. Боледувам за това. От друга страна не мога да започна нещо ново в театъра. Аз доигравам това, което съм правил досега. Когато участвам във филм, снимките приключват за месец. Въобще човекът в света е временно движение, а камо ли пък един министър. Днес си тук, а в същото време годините вървят. Въпросът е да гледаш на събитията малко отстрани. Шансът ми са моите артистични умения пред другите. В пламенни ситуации аз мога да бъда убедителен, да тропам, да увещавам, защото за всяка стотинка трябва да се бориш. Всяко ведомство тегли към себе си и иска да постигне най-много в своя мандат.
- **На какво учите вашите студенти, освен на актьорския занаят?**
- Това е занаят, наистина. Макар че когато аз за първи чух думата „занаят” от професор Стефан Сърчаджиев, бог да го прости, бях малко смутен, защото го мислех за високо изкуство. Все пак занаят си е, а съчетан и с талант, ти го заработваш още по-добре. Контактите със студентите ми са на базата на това какво може да им се случи и какво бих ги посъветвал да не им се случи. Нашето изкуство е колективно. И ако ти си прекалено егоист по отношение на другите, ако ти пречиш на хората, ти ще бъдеш изплют. Това е естествен организъм, който много странно те отстранява. Освен че трябва да си обичаш работата, трябва да усещаш удоволствието, че дори когато имаш неприятности, тъй като е имало моменти, когато трагични случаи са се случвали в семейния ти

живот, и ти въпреки всичко трябва да играеш. Много е важно какво име имаш сред хората.

- **Името ви значи „венценосец”. Отговаря ли на значението си?**
- Не мога да говоря за себе си. Другите могат да кажат дали нося името си заслужено.
- **Днес е рожденият ви ден. Предстоят и коледните и новогодишните празници. Как се чувствате по време на празници?**
- Още една година мина бързо зад гърба ми. Времето минава бързо, когато ти не си със своето лично време. Затова искам по-пълноценно да отдам силите и енергията си. Обичам празниците. Обичам новогодишните празници. Човек си търси малките поводи за радост. За България тази година е много важна. Самото министерство се подготвя за влизането ни в ЕС. Вече подготвяме Дни на отворените врати. Те започват от 8 януари и ще продължат до 14 януари. В този период софийските театри ще покажат безплатно за зрителите свои спектакли. Безплатни спектакли ще има и в музикалните институти. Ден на отворените врати ще има също в българските музеи и галерии и в кинозалите на Дома на киното, на Евробългарския културен център и на филмотечно кино „Одеон” – входът ще е безплатен. Подготвяме с училищата по изкуствата богати концерти под надслов „Младите таланти на България поздравяват Европа”. В личен план декември при мен е винаги силен. Аз имам днес рожден ден, а след две седмици е и именният ми ден.
- **Какво бихте пожелали на читателите?**
- Аз имам едно просто пожелание – да са живи и здрави.